

Constantin Stoiciu

O natură fericită
roman

EDITURA ALLFA

— *Vă pierdeți timpul.*

— *Ce să fac altceva, dacă am harul?*

Prolog

Vă datorez câteva explicații. Nu le-ați așteptat, ați crezut poate că nu mai am nimic de spus, că starea lamentabilă în care mă găsesc și riscurile pe care mi le-am asumat și continui să mi le asum m-au convins să tac. Nu mă îndoiesc câtuși de puțin, soarta mea vă este indiferentă, opinia voastră despre mine e deja stabilită și nimic n-o poate schimba, dar e de datoria mea să vă vorbesc. Nu e o confesiune, nu e o mărturisire, mă explic doar. Nuanța se impune, pentru a evita neînțelegerile. Sunt prea multe neînțelegeri în lumea de azi, cu deosebire în țara noastră, pentru a le mai adăuga și pe ale mele.

Acordați-vă câteva clipe pentru a-mi privi mersul șovăielnic cu mâinile strânse la spate și capul aplecat înainte, ca și cum aș vrea să mă asigur că trotuarul nu-mi alunecă sub tălpi. Este exact ceea ce mă înfricoșează. Mii de bărbați și de femei din capitală și mult mai mulți din țară se clatină pe picioare din cauza vârstei, a bolilor, a oboselii. Nu e cazul meu, ați ghicit. Atât cât știu, eu sunt singura victimă a coliziunii dintre interesele supreme ale republicii și curiozitatea, imprudența și pretențiile mele dintr-o altă vârstă și epocă. Vorbăria cum că aș fi un asasin care din pur hazard n-a fost condamnat pe viață nu i-a tulburat decât pe naivi. Adevăratul hazard este că sunt încă în viață. Un miracol de asemenea că n-am fost închis într-un azil de nebuni.

Mă vindecam cu dificultate. Nu mă durea nimic, dar aveam o frică atroce că mă pot prăbuși în orice moment, indiferent unde mă găseam. M-am prăbușit, de altfel, în stradă înainte de a zăcea câteva zile în pat. Numai plimbările m-ar fi putut vindeca, mi-a prescris doctorul. N-am fost prea convins, el mi-a mai dat câteva pilule și, cum frica de a cădea continua, iar plimbările mi-au plăcut totdeauna, i-am urmat în cele din urmă sfatul. Niciodată prea departe de casă, și astfel a venit toamna și n-am observat nicio schimbare în bine. Cum ieșeam pe aleea care înconjoară blocurile uniforme ce poartă ravagiile timpului, un câine orb îmi tăia calea. Culegea din mâna mea o bucată de pâine sau de carne, iar eu așteptam s-o înfulece înainte de a începe plimbarea. Îi vorbeam, el ridica botul și mă asculta. Copiii se hlizeau pe seama mea și vecinii mă compătimeau. Eram probabil și urmărit.

Îmi amintesc foarte bine cum am intrat în această încurcătură, faptele au rămas aceleași, de nezdruccinat. *Zdrobitoare*, mă asigurau familia și prietenii cu dragoste și compasiune. Numai pudoarea și poate puțină luciditate regăsită între timp mă împiedicau să nu lăcrimez. Dar în privința emoției, îi copleșeam, aveau cu certitudine nevoie ca unul ca mine, cunoscut până de curând pentru bunul său simț, să le aducă aminte cu atâta claritate că nu trebuie să te amesteci niciodată în treburile care nu te privesc. În afară de situații deosebite, revoluții de exemplu sau cutremure, țara noastră deține secretul amândurora. În afară, de asemenea, de accese incontrolabile de vanitate, ceea ce se întâmplă tuturor. În afară, în sfârșit, și a fost cazul meu disperat, având curiozitatea și imprudența drept scuză – dacă într-o astfel de situație scuzele sunt posibile – de a face câteva descoperiri despre realitățile nefaste ale republicii. La ce-ar fi putut servi revelațiile unui scârța-scârța pe hârtie în căutare de o recunoștință îndoielnică? La nimic. Știam, dar am ignorat această evidență și plăteam prețul.

Am rezistat douăzeci de ani. Nici prea dezamăgit de căderea comunismului, nici prea entuziasmat de triumful capitalismului. Mai curând sceptic că o astfel de schimbare se poate petrece fără poticneli, ca într-o magie ale cărei tertipuri scapă observației invitaților la spectacol.

Chiar dacă nu mă simțeam vizat, am avut dreptate să fiu sceptic. Dacă aș fi fost consultat asupra celei mai bune perioade de a face o revoluție, cu toate că ideea în sine de revoluție îmi displace, aș fi preferat vara, când eram în vacanță la mare. Plecat palid și obosit dintr-o lume și reîntors bronzat și odihnit într-o alta, aș fi fost poate mai dispus să apreciez noutatea și să-mi aduc contribuția de cetățean responsabil. Dar n-am fost consultat – nimeni din entourage-ul meu n-a fost, de altfel – și, cuibărit în colțul canapelei, am văzut la televizor revoluția transmisă în direct. Pentru un sfârșit de decembrie vremea era frumoasă, cei care pusese răvoluția la cale au fost norocoși, spre deosebire de mulți dintre cei care se precipitaseră să vadă totul mai de aproape.

O reîntoarcere în istorie, această nouă lume, capitalismul, existând în urmă cu cincizeci de ani, înfăptuită după regulile unui salt violent înainte, în care aproape totul fusese prevăzut pentru a da iluzia unei adevărate revoluții: lupte între armată și teroriști apăruți de niciunde, morți, răniți, plimbăreți rămași în viață printr-un miracol, cunoscuți și necunoscuți care au năvălit în studioul 4 al televiziunii naționale pentru a anunța vestea bună și telespectatori – poporul, plebea care n-a întârziat să-și piardă mințile, atât de mare a fost surpriza.

Ultimul număr din an al revistei pentru copii unde aveam sinecura era în tipografie și revoluția pe sfârșite în dimineața în care am ieșit cu adevărat pentru prima oară din casă. În aer plutea o exaltare copleșitoare, un freamăt, un fel de stupeoare care înceteșă privirile, dezarticula gesturile și dezlega haotic

limbile. Ca și cum, smulsă cu bruschete dintr-un coșmar, mărunta lume a cartierului recăzuse, trează, într-un altul.

Purtam și eu pe obraz această stupoare, o descoperisem calm în oglindă înaintea de a ieși. O căutasem și pe obrazul altora în drum spre redacție pentru a îngropa la momentul oportun revista pentru copii, era foarte vizibilă și devastatoare. Picioarele mi s-au înmuiat și frica de a mă prăbuși m-a secătuit pe alea care ducea la Babelul culturii și al presei, viesparul zvonurilor, al bârfei și al compromisiurilor care-i asigurau gloria suspectă. Îmi petrecusem acolo mai mult de un sfert din viață.

Cu o întrerupere disperată de câteva luni, renunțasem de douăzeci de ani la profesiunea mea de ziarist. Tineri neisprăviți, analfabeți și bătărani, cu aparate de fotografiat agățate pe piept, gata să fie declanșate, se agitau zi și noapte pentru ziare și mai ales pentru o pletoră de publicații în culori pe hârtie lucioasă mirosind a cur parfumat, să immortalizeze câinii striviți, politicienii, vedetele de televiziune, puturile în vogă și, cu precădere, noii îmbogățiți, nevestele și amantele lor.

Douăzeci de ani nu m-am mai clătinat pe picioare. Am alergat fără îndoială prea repede și fără nicio teamă de la o editură la alta să plasez traduceri de romane străine cu bogați care se îndrăgostesc de fete sărace și de fete sărace care-și găsesc fericirea în brațele lor. Poporul năuc adora așa ceva. Slujbe mărunte de corector în redacțiile revistelor literare aflate la bunăvoința guvernanților mi-au asigurat supraviețuirea cu o relativă demnitate de la o lună la alta, de la un an la altul. Reîncepusem, de asemenea, să scriu povești pentru copii, două volume erau deja în librării.

1

Totul a început la malul Mării Negre. O ocolisem până spre mijlocul vieții. Eram slab, nu știam să înot și mi-era rușine să mă fâțâi pe plajă, victimă grotescă a proiecțiilor mai curând imaginare ale femeilor. Nu mă schimbasem când am descoperit în sfârșit plăcerea de a mă întinde pe nisipul cald, de a intra în apa verzuie până la umeri, de a bate plaja de la un capăt la altul și, înainte ca soarele să-mi explodeze în cap, de a mă retrage pe terasa vilei pentru a bea o bere și a fuma câteva țigări. Aveam o altă perspectivă, eu eram acela care căuta victime grotești, cu deosebire printre femei.

În acea zi de început de vară Corina era singură. Câteva cărți cu coperte strident colorate pe colțul mesei pentru a atrage privirile celor care treceau pe terasă. Bărbați și femei în vacanță, ca și ea, ca și mine. Scriitori, ca și ea, ca și mine. Cei mai mulți cunoscuți. Obişnuirii locului în această vilă construită în anii de fericire socialistă românească și salvată miraculos de furia privatizărilor în care țara se rătăcise de douăzeci de ani.

Nu se oprea nimeni la masa Corinei, în ciuda surâsului ei rece, dar ademenitor. Femeile se strâmbau, decrepitudinea ei le făcea rău. Tinerii alunecau asasin cu privirea ca peste un cadavru care încă nu se răcise. Bărbații de o anumită vârstă o salutau din vârful buzelor și întorceau repede capul, puțin

jenati. O parte dintre ei o avuseseră cândva ca amantă. Sau, mai curând, invers: ea îi alesese ca amanți.

A fost o vreme când frumusețea ei strălucitoare făcea bărbații să viseze și femeile să moară de invidie. Corina nu era o femeie printre celelalte, ea era cea mai frumoasă, cea mai nepăsătoare și cea mai devorantă. Nu își ascunsese niciodată trofee alese dintre masculii importanți din capitală, nebuniile, poftele nestăpânite, rupturile, iar mica lume a culturii, atât de predispusă la libertinaj, era încântată de acest spectacol. Canapeaua din salon, largă și cu spătarul înalt pe care ea își sprijinea brațele pentru a-și oferi fundul sau unul dintre picioare pentru a se dărui cu și mai multă voluptate, primise amestecat, dar cu condiția unei dotări convenabile și a unui suficient renume, scriitori, artiști plastici, cinești, muzicieni, activiști de partid, sportivi. Pulsunile ei sexuale ar fi avut efecte binefăcătoare asupra sănătății și carierei partenerilor, dar acesta nu era decât un zvon răutăcios. În realitate, tot ceea ce făcea înainte de a se abandona în brațele lor, înainte de scâncetele și gemetele sfâșietoare, se rezuma la acordarea timpului necesar pentru a înfuleca o friptură în sânge și a da pe gât câteva pahare de vin. Niciunul dintre ei n-a scăpat de acest ritual tandru, mulți s-au lăudat cu el și toți i-au păstrat o amintire agreabilă.

Nu s-a căsătorit niciodată, dar fusese ca și cum, singura diferență fiind că pe canapeaua largă se perindaseră de-a lungul anilor o droaie de bărbați a căror fidelitate îi era atât de indiferentă că a se debarasa de unul dintre ei din plictiseală și a-și oferi un altul din obișnuință o cufunda într-o dulce euforie. Urme de neșters ale acestor legături trecătoare păstrase prea puține în sufletul ei, iar în trup aproape deloc. Din rațiuni strict literare și prin hazardul emoțiilor le confiscase câtorva dintre acești bărbați obiecte menite să-i împropăteze memoria când fantezia i-ar fi lipsit. Nu fusese cazul, fiindcă n-a scris

niciodată altceva decât romane istorice – două, de fapt – cu voievozi care se luptau cu turcii și tăiau capetele boierilor care prigoneau poporul.

Înainte ca bătrânețea s-o lovească pe neașteptate cu o violență devastatoare, își oferise mai mulți tinerei printre care contabilul celui mai mare cimitir din capitală, Monda, un viitor milionar. Lua parte la înmormântarea unui actor care avusese ideea nefericită să sucombe la masa din salon, cu friptura pe jumătate mâncată și două sticle de vin golite ca să-și dea mai mult curaj. Ploaia începuse să cadă, și de la fereastra biroului său, tânărul și frumosul contabil o remarcase. Se grăbise să-i aducă umbrela care azi e agățată deasupra canapelei.

Pe același perete e atârnat unul dintre puloverele roșii ale tânărului inginer poliglot și viitor prim-ministru al celui dintâi guvern post-socialist, care participase la revoluție pe platoul studioului 4 al televiziunii naționale. Măruntele bârfe care circulă în capitală avansează ipoteza că, între două apariții zâmbitoare și liniștitoare la televizor, el i-ar fi vorbit în intimitatea salonului în engleză și în spaniolă și ar fi făcut din ea timp de câteva luni secretara lui particulară în domeniul culturii brutal lovite de noile realități capitaliste ale țării. Dacă era adevărat că ar fi putut să facă ceva pentru cultură fără să facă de fapt nimic, ea avea cel puțin scuza de a-l fi abandonat pe prim-ministru puțin timp după ce acesta schimbase puloverele roșii cu costume și cravate ce-l dezavantajau pe platourile studiourilor de televiziune din Europa și America de Nord, unde dezbrăca animatoarele cu privirea lui veselă, dar îl avantajau când îi asigura pe cei interesați că țara dictatorului asasinat de Crăciun era de vânzare pentru cei care dădeau mai mult. Afacere încheiată douăzeci de ani mai târziu.

Surâzătoare, aceleași bârfe mărunte spun de asemenea că una dintre primele cronici despre mondenitățile din capitală

fusesse semnată de Corina. Noii îmbogățiți și comuniștii preschimbați în democrați și în oameni de afaceri, soțiile și amanțele se afișau sub stiloul ei alert, în toată prospețimea și insolența lor; plebea încă năucă avea din nou la ce să viseze.

Până la revoluție lucrasem cu Corina în redacția revistei pentru copii și n-o mai văzusem de atunci. În afară de cronicile ei mondene descoperite întâmplător și câteva zvonuri echivoce despre aventurile ei nu mai știam nimic despre ea. Ne păsa din ce în ce mai puțin unii de alții, fiecare își vedea de supraviețuirea lui în noua lume în care țara se prăbușise haotic. Era de așteptat, de altfel.

Abia sosisem la vilă. Ea era la masă, privind pierdută spre marea calmă, și mi-au trebuit câteva lungi momente ca s-o recunosc. Obrazul i se prăbușise ca și cum ar fi fost crestat haotic cu un cuțit știrb, ochii ei albaștri și mari îi ieșiseră din orbite, buzele groase i se uscaseră și pielea gâtului și a pieptului se încrețise. M-a văzut și mi-a cerut cu zâmbetu-i rece și rugător să mă apropii.

Am ezitat. Chiar și în anii când, la cumpăna vârstelor, frumusețea ei se apropia de perfecțiune, nu mă tulburase nicio dată ca femeie. O contemplam pe atunci cel mult cu câteva gânduri obscene alimentate mai curând de zvonurile despre aventurile ei și foarte rar de prezența ei lascivă în redacție. Nu eram probabil genul ei, cu toate că nu se formaliza când ținea să zăpăcească un bărbat. Cu siguranță, să se încurce cu un scriitor ca mine și să iasă cu el în lume ar fi coborât-o la nivelul femelelor tânjind după bărbați și dispuse la orice compromis; avusese totdeauna stil și coerență în alegerile ei.

— Dă-mi un minut, mi-a spus, vreau să-ți vorbesc.

Era la începutul verii, turiștii nu năvăliseră încă pe litoral și vila era pe jumătate goală. În afară de noi nu mai era nimeni pe terasa îngustă. Mi-a împins sub ochi cărțile cu coperte strident

colorate. Nu era o pierdere pentru literatură că nu mai scria romane istorice și părea să fie un câștig că-și pusese priceperea la dispoziția femeilor care nu îndrăzneau să-și pună întrebări despre sexualitatea lor șovăielnică. Ea le dădea răspunsurile temute, cu ilustrații explicate în ajutor, sfaturi pentru remedii și confesiuni despre experiențele personale benefice. Nu eram la curent nici cu emisiunea ei difuzată după miezul nopții în urmă cu câțiva ani de către unul dintre primele canale de televiziune particulare. Stătea de vorbă în direct cu insomniacii de ambele sexe despre același subiect delicat devenit de atunci de o banalitate adormitoare, atât de mult destrăbălarea intrase în moravuri.

Ignoranța mea a necăjit-o. Și-a tras scaunul lângă mine, a luat cărțile la rând, le-a întors nervos paginile și mi le-a rezumat. Le-a împins apoi la colțul mesei, regretând cu o grimasă de suferință că nimeni nu se oprea să schimbe cu ea măcar câteva cuvinte convenționale, că trebuia să le dea bacșiș ospățărilor ca să-i zâmbească idiot, că era atât de singură și de derutată încât numai buna-creștere o împiedica să facă scandal și să nu mai pună niciodată picioarele în vilă. O aud încă spunând că obrazul ei devastat și trupul ei fleșcăit afectau poate amintirile bărbaților cu care se culcase. Îi speria probabil pe tinerii imberbi care nu știau nimic despre ea, dar ce-aveau femeile cu ea? Vipere prost regulate! Izbucnise în râs, râsul ei tăios care-i făcea pe bărbați să se îndoiască de virilitatea lor și care le îngropa pe femei în propria ipocrizie și pudibonderie. Nu am spus nimic și deodată mi-a căutat ochii. Am privit-o în față și ea s-a abandonat moleșită. I-am regăsit frumusețea sub ridurile profunde, și-a dat seama, și obraji ei căzuți s-au înroșit. Mi-a apucat mâna și a strâns-o recunoscătoare.

— Și tu, ce faci tu? a întrebat în sfârșit.

— Nu mă plâng, nu mă bucur, Corina.

— Natura ta fericită m-a intrigat totdeauna. O să-mi spui într-o zi secretul.

— Într-o zi...

Ploaia a început să cadă spre seară. Răsfoiam o revistă în holul de la intrare când Corina a apărut urmată de un tânăr slăbuț cu ochelari de miop, costum și cravată cenușii, care-i purta valiza. M-am ridicat. Ea s-a oprit, s-a agățat de brațul tânărului și s-a strâns lângă el. El a tresărit ca un adolescent pierdut încă în farmecul descoperirii plăcerilor trupești. Și-a așezat valiza lângă picioare, și-a împins mâinile la spate și m-a privit. Am avut totuși impresia că nu mă vedea cu adevărat, că pentru el nu eram decât fantoma neinteresantă a unuia dintre bărbații care se culcaseră cândva cu Corina.

— Plec, a spus ea cu surâsul de altădată, o să plouă toată săptămâna. Vino pe la mine, nu m-am mutat de pe strada parfumată...

Mi-am adus aminte, erau tei pe strada unde locuia și, în curțile caselor bătrâne, flori chiar și în iarnă. Pe vremea revistei pentru copii invitase toată redacția pentru a sărbători apariția celui de al doilea roman istoric. Trăia pe atunci cu un arhitect care, între două pahare de vin, traversa salonul mergând în mâini.